

Het onderzoekthema veroudering

Citation for published version (APA):

Jolles, J. (1994). Het onderzoekthema veroudering. *Mediscope*, 2(1), 10-11.

Document status and date:

Published: 01/01/1994

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Onderzoek naar veroudering

Door de 'dubbele vergrijzing' is er een snelle stijging van het aantal ouderen in onze samenleving. De daarmee samenhangende problemen, zoals verminderde hersenfuncties en veranderend gedrag en cognitie hebben een grote en een groeiende maatschappelijke betekenis. De gezondheidsklachten zijn in vele gevallen chronisch van aard en leiden vaak tot een drastische vermindering van de kwaliteit van leven. Ook is de economische last groot, p.a. door de intensieve verzorging en behoefte aan verpleging.

Sinds 1987 wordt in de Faculteiten der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de RL onderzoek gedaan naar Verouderingsprocessen. Dit onderzoek is gebundeld in het onderzoekthema 'Veroudering'. Er zijn nu ongeveer 40 onderzoekprojecten, waaraan door een twaalfstal vakgroepen wordt gewerkt.

Een beeld van het onderzoek naar veroudering en hersenen wordt geschetst door themaleider prof.dr Jelle Jolles, zenuwarts dr. Frans Verhey, neuropsycholoog drs. Rudolf Ponds, neuropsycholoog dr. Cees Commissaris en de biochemici dr. John Bothmer en dr. Dick Terwel.

Het onderzoekthema veroudering

Jelle Jolles

In het onderzoekthema worden vooral ziekten en gezondheidsproblemen bestudeerd die te maken hebben met veroudering van de

hersenen. Maar ook wat daarmee samenhangt: problemen met cognitie, emoties en gedrag. Studies naar het ontstaan en de werkingsmechanismen van de aandoeningen worden geïntegreerd opgezet en

uitgevoerd. Naast fundamenteel onderzoek wordt ook toegepast onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van nieuwe vormen van diagnostiek, behandeling en zorg. Hoofdonderwerp van studie zijn de geheugenstoornissen en dementie, de gedeprimeerdheid en de zorgen die men zich daarover maakt.

De onderzoeksgroepen proberen kennis uit verschillende vakgebieden te integreren om de complexe ziekten beter te kunnen begrijpen. Daarvoor is grootschalig bevolkingsonderzoek nodig.

Momenteel wordt vanuit het thema in Zuid Limburg bij enkele duizenden gezonde mensen tussen 25 en 80 jaar uitvoerig medisch onderzoek en geheugenonderzoek gedaan. Biologische én psychosociale factoren worden onderzocht. We zijn vooral geïnteresseerd in de factoren die versnelde cognitieve veroudering voorspellen. Hierbij wordt gekeken naar een spectrum dat varieert van licht hersentrauma tot vereenzaming.

Naast dementie en geheugenproblematiek wordt ook aandacht besteed aan cerebrovasculaire stoornissen, aan incontinentie en aan motorische stoornissen in het kader van veroudering.

Als werkplaats voor het onderzoek worden de biomedische en humane gedragslaboratoria van de RL gebruikt, maar ook diverse klinische afdelingen binnen het azM. Belangrijk onderzoek is in ontwikkeling binnen de RIAGG/Vijverdal-combinatie. In deze bijdrage uit het hoofdpject 'Veroudering' wordt geschetst hoe uit verschillende invalshoeken en vakgebieden wordt gewerkt aan het centrale onderwerp 'geheugenproblemen en dementie'.

Frans Verhey beschrijft het klinisch wetenschappelijk onderzoek dat wordt gedaan bij oudere patiënten met geheugenklachten die een gespecialiseerde geheugenkliniek bezoeken. Hier ligt de nadruk op het onderscheid tussen Alzheimer dementie en andere vormen van dementie, depressie en ouderdomsvergeetachtigheid. Rudolf Ponds houdt zich bezig met de grote groep ouderen die ten onrechte bang is voor geheugenproblemen en dementie. Dit promotieonderzoek is gedragswetenschappelijk van aard. Het onderzoek van Cees Commissaris heeft een populatiewetenschappelijk karakter. Het richt zich op de ontwikkeling en de evaluatie van

planmatig ontwikkelde voorlichtingsmethoden. Tenslotte wordt het biomedisch onderzoek van John Bothmer en Dick Terwel belicht. Zij promoveerden op projecten waarin werd gewerkt met proefdiermodellen en neurochemisch onderzoek dat werd gedaan van hersenen van Alzheimer patiënten. Het is de verwachting dat in de nabije toekomst het thema 'Veroudering' intensief gaat samenwerken met het onderzoekthema 'Psychopathologie'. De vorming van een onderzoeksinstituut Gedrags- & Hersenstoornissen, waarin neurogeriatrich en psychogeriatrich onderzoek een prominente plaats inneemt, wordt voorbereid.

Onderzoek naar beginnende dementie

Frans Verhey

De geheugenpoli

In de geheugenpolikliniek van het azM wordt onderzoek gedaan naar de allereerste verschijnselen van dementie en de voorstadiën daarvan. Hierbij zijn een aantal disciplines betrokken, waarvan psychiatrie, neuropsychologie en neurologie de belangrijkste zijn.

In tegenstelling tot de situatie bij ernstige dementie zijn er weinig betrouwbare gegevens over de epidemiologie van beginnende dementie. Incidentie- en prevalentiegegevens waarmee de omvang van het probleem voor de gezondheidszorg in de komende jaren kan worden beraamd zijn er nauwelijks. De laatste jaren wordt het belang van een vroege diagnose steeds meer ingezien. Veel inspanning is er dan ook op gericht om te komen tot verfijndere diagnostische methoden om dementie vroeg op te sporen. Dementie is een diagnose die primair berust op een klinische beoordeling van de patiënt, alle geavanceerde diagnostische methoden zoals MRI en CT-scan ten spijt. In het begin gaat het vooral om de differentiatie met normale

vergeetachtigheid, depressie en andere gedragsdiagnoses.

Voorstadiën van dementie

De meeste vormen van dementie beginnen geleidelijk en zijn lang-

zaam progressief. Pas nadat de klinische verschijnselen een zekere ernst bereikt hebben, kan gesproken worden van dementie. Aan het stellen van de diagnose gaan vaak jaren vooraf waarin sprake is van veel

